

គម្រោងបង្ហាញបច្ចេកវិទ្យា ដើម្បីបង្កើនផលិតភាពជុំវិញតំបន់ទន្លេសាប
Tonle Sap Technology Demonstrations for Productivity Enhancement (TSTD)
ADB TA 7305-CAM

សៀវភៅណែនាំបច្ចេកទេស

ផលិតកម្មបណ្តុះឱ្យតម្រើង



រៀបរៀងដោយ:

លោក សាន ឆក

អ្នកជំនាញការប្រាស្រ័យព័ត៌មានកសិកម្ម

ខែ មករា ឆ្នាំ ២០១២

ទូរស័ព្ទ

០១២ ៩៥៦ ២០៧

អ៊ីម៉ែល

san_chhork@yahoo.com

តារាងមាតិកា

១.	សេចក្តីផ្តើម	២
២.	លក្ខណៈរូបសាស្ត្ររបស់ផ្សិតចំបើង	២
៣.	វដ្តរបស់ផ្សិតចំបើង	២
៤.	កត្តាអាកាសដែលសមស្របដល់ការបណ្តុះផ្សិតចំបើង	៣
	៤.១. សីតុណ្ហភាព (កំដៅ)	៣
	៤.២. សំណើម	៣
	៤.៣. ពន្លឺ	៣
	៤.៤. ប៉េហាស្ត	៣
	៤.៥. អាកាសធាតុ	៤
	៤. ៥. ទឹក	៤
៥.	បច្ចេកទេសក្នុងការបណ្តុះផ្សិតចំបើង	៤
	៥.១. វត្ថុធាតុដើមដែលអាចយកមកបណ្តុះផ្សិតចំបើង	៤
	៥.២. សំភារៈដែលទាក់ទងការបណ្តុះផ្សិតចំបើង	៥
	៥.៣. ការជ្រើសរើសទីកន្លែងសំរាប់បណ្តុះផ្សិតចំបើង	៥
	៥.៤. ការរៀបចំដីធ្វើរងបណ្តុះផ្សិតចំបើង	៦
	៥.៥. ការត្រាំចំបើង	៧
	៥.៦. របៀបម្សៅចំបើងលើរង	៧
	៥.៧. របៀបរោយជីបំប៉ន និងរោយមេផ្សិតលើរង	៨
	៥.៨. ការដុតរងផ្សិតចំបើង	៨
	៥.៩. ការគ្របរងផ្សិតចំបើង	៩
៦.	ការប្រមូលផលផ្សិតចំបើង	១១
	៦.១. ពិនិត្យទ្រង់ទ្រាយរបស់ផ្សិតចំបើង	១១
	៦.២. របៀបបេះផ្សិតចំបើង	១១

ការបណ្តុះផ្សិតចំប៉ើង

១. សេចក្តីផ្តើម

ផ្សិតចំប៉ើងជាប្រភេទបន្លែដែលមានតំលៃខ្ពស់នៅលើទីផ្សារ ហើយអ្នកបរិភោគផ្សិតនេះក៏មានចំនួនច្រើនប៉ុន្តែ អ្នកផលិតនៅមានចំនួនតិច ដោយសារតែបច្ចេកទេសបណ្តុះផ្សិតចំប៉ើងមានកំរិតទាបនៅឡើយ ហើយនៅតាមទីផ្សារក៏ពុំមានផលិតផលផ្សិតចំប៉ើងគ្រប់រដូវផងដែរ ។

២. លក្ខណៈរូបសាស្ត្ររបស់ផ្សិតចំប៉ើង

❖ ផ្សិតចំប៉ើងជាដំណាំជំពូកបាក់តេរី ៖

- ផ្សិតចំប៉ើងលូតលាស់នៅលើអំពុករុក្ខជាតិរលួយផុយដែលមានកំដៅសមស្រប
- ឈ្មោះវិទ្យាសាស្ត្រ Baridiomycetes

៣. វដ្តជីវិតផ្សិតចំប៉ើង

- ផ្សិតចំប៉ើងជារុក្ខជាតិដែលកើតចេញពីគ្រាប់ស្ព័ររបស់ផ្តាផ្សិតដែលរីកហើយវាត្រូវបានខ្យល់បក់បោកមកធ្លាក់កន្លែងដែលសមស្រប ដូចជាមានសំណើម និង កំដៅរួមជាមួយបរិយាកាស និងដីជាតិក៏វាបំបែកខ្លួនជាសរសៃពីងពាង រួចមកក៏ក្លាយជាផ្សិតតែម្តង ។

❖ ដំណាក់កាលនៃការកើតជាផ្សិត

១. សរសៃពីងពាង ឬឫសផ្សិត

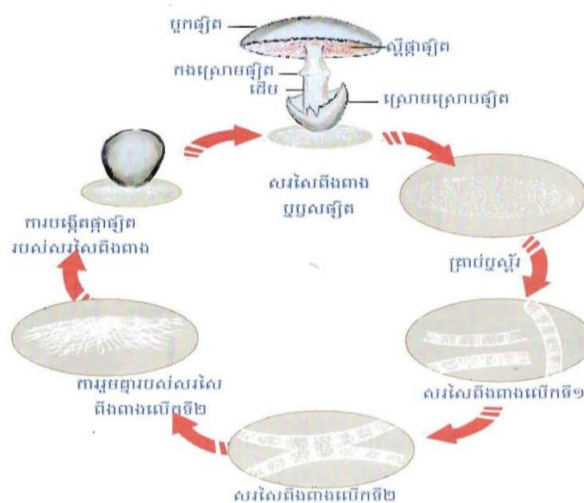
២. គ្រាប់ ឬ ស្ព័រ

៣. សរសៃពីងពាងលើកទី១

៤. សរសៃពីងពាងលើកទី២

៥. ការរួមគ្នារបស់សរសៃពីងពាងលើកទី២

៦. ការបង្កើតផ្តាផ្សិតរបស់សរសៃពីងពាង



រូបលេខ១: វដ្តនៃការដុះរបស់ផ្សិត

៤. កត្តាអាកាសធាតុដែលសមស្របដល់ការបណ្តុះផ្សិតចំប៉ើង

៤.១. សីតុណ្ហភាព (កំដៅ) ៖

១. សរសៃពីងពាង ឬគ្រាប់ស្ពឺរផ្សិតចំប៉ើងដុះបានគឺកំដៅពី ៣៨-៤០អង្សាសេ ក្រោយពីគ្របរយៈពេល៣ថ្ងៃ។
២. សរសៃពីងពាងស្រូបយកជីវជាតិពីវត្ថុបណ្តុះ និង ដើម្បីបង្កើតជាផ្កាផ្សិតក្នុងកំដៅពី ៣៥-៣៨ អង្សាសេ ចាប់ពីថ្ងៃទី៣ ដល់ ថ្ងៃទី៦។
៣. ផ្កាផ្សិតចំប៉ើងរស់បានច្រើនគឺក្នុងកំដៅពី៣០-៣៥អង្សាសេចាប់ពីថ្ងៃទី៦ទៅដល់ថ្ងៃទី៨
៤. ការលូតលាស់ធំធេងរបស់ផ្កាផ្សិតក្នុងកំដៅពី ៣០-៣៣ អង្សាសេ ចាប់ពីថ្ងៃទី៨ទៅថ្ងៃទី១០ ។

សំគាល់៖ បើកំដៅលើសពីនេះផ្កាផ្សិតនឹងតូចនិងរីកលឿនខុសធម្មតា ដូច្នេះត្រូវបង្កើតបំបែករយៈពេល៥ឬ១០នាទី តែបើករណីគ្រជាក់ហួសពីនេះសរសៃពីងពាងដុះយឺត ហើយក៏បាត់ទៅវិញ ដូច្នេះត្រូវបើកគំរូបចេញដោយស្រោចទឹកកៀនៗរងផ្សិត ហើយប្រញាប់គ្របវិញដូចដើមវិញ ។

៤.២. សំណើម ៖

បង្កើតកំដៅ បើគ្មានសំណើមទេក៏គ្មានកំដៅដែរ ដូច្នេះក្រោយពីការដុតរួចត្រូវស្រោចទឹកឱ្យបានច្រើនដើម្បីជៀសវាងភាពខ្វះសំណើមហើយជួយដល់ការលូតលាស់សរសៃពីងពាងនិងការលូតលាស់របស់ផ្កាផ្សិត ប៉ុន្តែបើសំណើមច្រើនពេកនោះសរសៃពីងពាងវានឹងងាប់ទៅវិញបើមិនដូច្នោះទេ វាអាចរស់បានប៉ុន្តែផ្សិតចំប៉ើងវាតូច។

៤.៣. ពន្លឺ ៖

ផ្សិតចំប៉ើងត្រូវការពន្លឺដើម្បីលូតលាស់និងការរួមគ្នារបស់សរសៃពីងពាងដើម្បីបង្កើតជាផ្កាផ្សិត ប៉ុន្តែពន្លឺក៏មិនចាំបាច់ដល់ការលូតលាស់របស់ផ្កាផ្សិតទេពីព្រោះពន្លឺធ្វើឱ្យផ្កាផ្សិតប្តូរណ៍របស់ផ្សិតជាហេតុធ្វើឱ្យផ្សិតរលួយបាន។

៤.៤. ប៉េហាស្ក (PH) ៖

កំណត់នូវរស់ជាតិដីជូរខ្លាំង ឬតិច និងប្រៃខ្លាំង ឬតិច) វាមានសារៈសំខាន់សំរាប់ដំណាំផ្សិតចំប៉ើង ពីព្រោះផ្សិតចូលចិត្តសភាពដីជូរតិចនិងប្រៃតិច បើសិនដីនោះមានជាតិជូរខ្លាំង ឬប្រៃខ្លាំងនោះវាធ្វើឱ្យបាក់តេរីរបស់ផ្សិតមិនអាចលូតលាស់បានហើយសរសៃពីងពាងក៏មិនអាច

ស្រូបយកចំណីអាហារនៅក្នុងដីនោះបាន ។ កំបោរសជ្ជយឱ្យដីនោះមានរស់ជាតិគឺមិនជូរពេក ឬមិនប្រៃពេកក្នុងលំដាប់ ៥-៨ ។

៤.៥. អាកាសធាតុ៖

គ្រប់ដំណាំកាលនៃការលូតលាស់របស់ផ្សិតចំបើងគឺវាត្រូវការបរិយាកាសនិងខ្យល់ដើម្បីរស់បាននិងដកដង្ហើមបាន ជាពិសេសបំផុតនៅពេលវាចេញផ្កាផ្សិត បើនៅក្នុងរងបណ្តុះផ្សិតមានកាបូនអុកស៊ីតច្រើនសរសៃពីងពាងលូតលាស់យឺត ឬមិនធ្វើការលូតលាស់តែម្តងឬក៏ផ្កាផ្សិតដែលដុះមកហើយនោះ ក៏រលួយទៅវិញជាបន្តបន្ទាប់មូលហេតុបរិយាកាសក្នុងរងបណ្តុះមានជាតិពុលច្រើន។

៤.៦. ទឹក ៖

ជាវត្ថុសំខាន់មួយក្នុងចំណោមវត្ថុសំខាន់ទាំងអស់ ដូច្នោះទឹកដែលប្រើសំរាប់បណ្តុះចំបើងដូចជា ទឹកបឹង ទឹកស្ទឹង ឬ ទឹកអណ្តូង (លូនិងស្នប់) ទឹកស្រះ ឬ ទឹកអណ្តូង (លូ និង ស្នប់) ប្រឡាយ។

ចំណាំ៖ ទឹកដែលប្រើបានគឺ ទឹកដែលពុំមានសារធាតុគីមីដូចជា សាប៊ូគ្រប់ប្រភេទលាងឧបករណ៍ផ្សេងៗ ដែលផ្ទុកជាតិគីមី។ (ទឹកនោះត្រូវនៅក្នុងលំដាប់ PH = ៦,៥-៧,៥)

៥. បច្ចេកទេសក្នុងការបណ្តុះផ្សិតចំបើង

❖ ការបណ្តុះផ្សិតត្រូវគិតដល់ចំណុចសំខាន់ៗ ដូចខាងក្រោម៖

- មេផ្សិតចំបើង
- ការធ្វើរង ឬ ត្រៀមរង
- ការរៀបចំចំបើងបណ្តុះជារង
- ការថែរក្សា ចាប់ពីក្រោយបណ្តុះរហូតដល់បានបេះផ្សិត
- ការបេះផ្សិត

៥.១. វត្ថុធាតុដើមដែលអាចយកមកបណ្តុះផ្សិតចំបើង

ជញ្ជាំងទាំងឬស ចំបើង ស្លឹកកចេកងាប់ ដើមពោតងាប់ ស្នូលគរ ឬសំបកគរ ដើមកំប្លោកងាប់ សំបកសណ្តែកបាយ ឬដើមសណ្តែកគ្រប់ប្រភេទ ។ វត្ថុទាំងអស់នេះសុទ្ធសឹងជាវត្ថុដែលមានជីវជាតិដែលធ្វើឱ្យបានទទួលផលខ្ពស់ក្នុងការបណ្តុះផ្សិត ប៉ុន្តែវត្ថុទាំងអស់នេះត្រូវតែហាលឱ្យស្ងួតជាមុនសិនទើបយកទៅបណ្តុះបាន ។